

Đây không phải là lần đầu tiên mà Trung Quốc gây áp lực « cùm » các công ty nước ngoài...

Một số của tấp đoàn dầu khí ExxonMobil tại Texas.
(Nguồn : Reuters)

Đúng như đã đoán, sau khi tấp đoàn Mỹ Exxon Mobil loan báo phát hiện mỏ dầu khí mới ngoài khơi miền Trung Việt Nam, Bắc Kinh đã lập tức lên tiếng cảnh cáo.

Bộ Ngoại giao Trung Quốc hôm qua, 31/10/2011 đã lên nêu lên quan điểm cơ bản là các công ty ngoại quốc không được quyền thăm dò và khai thác tại các vùng thuộc chủ quyền của Bắc Kinh.

Theo hãng Reuters, trong buổi họp báo thường kỳ, phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Trung Quốc Hồng Lôi xác định rõ lập trường của họ là « lập trường nhất quán » của Bắc Kinh, theo đó Trung Quốc có « chủ quyền không tranh cãi » trên Biển Đông, do đó các công ty nước ngoài nên tránh tham gia vào các hoạt động thăm dò và khai thác dầu khí trong vùng biển có tranh chấp.

Lập cảnh cáo các tấp đoàn dầu khí ngoại quốc đã đưa ra đúng một tuần sau khi tấp đoàn Mỹ Exxon Mobil loan báo, hôm 25/10, là họ đã tìm thấy dầu khí ngoài khơi Đà Nẵng, sau mũi khoan thử hai tầng mỏ trong ba lô đã được Việt Nam cấp phép cho thăm dò dầu khí từ năm 2008.

Theo Hà Nội, các lô mang ký hiệu 117, 118, và 119 giao cho Exxon Mobil thuộc vùng được quyền kinh tế 200 hải lý của Việt Nam, chỉ ưu theo luật biển quốc tế. Thông thường, khu vực này là bất chấp Bắc Kinh tranh chấp, dựa theo tuyên bố chủ quyền của Trung Quốc trên hầu như toàn bộ vùng Biển Đông, được thể hiện trong tầm bản đồ « hình lưỡi bò » do chính Trung Quốc đưa ra.

Trong buổi họp báo, ông Hồng Lỗi tuy nhiên đã không trả lời thẳng câu hỏi là liên u Trung Quốc có kế hoạch đòi Exxon Mobil rút khỏi thị trường làm ăn với Việt Nam hay không mà chỉ nói chung chung :

« Chúng tôi hy vọng là các công ty nước ngoài không can thiệp vào công việc thăm dò và khai thác dầu khí tại các vùng biên đang tranh chấp". Phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Trung Quốc cũng không nêu đích danh tập đoàn Exxon Mobil.

Về phần mình, Exxon Mobil vẫn chấp hành cho biết quy mô mỏ dầu khí mà họ vừa phát hiện. Tuy nhiên, theo một số nguồn tin báo chí, Exxon Mobil tin rằng trữ lượng mỏ này có thể lên đến 5 nghìn tỷ feet khối (cf). Đó là điểm mà Exxon khoan mũi khoan hai tầng tên là Cá Voi Xanh 2X, thuộc lô 118, gần bờ biển tỉnh Phú Khánh, ngoài khơi bờ biển Đà Nẵng, miền Trung Việt Nam.

Chính sách hạn chế xuyên suốt ít nhất là từ năm 2007 đến nay

Đây không phải là lần đầu tiên mà Trung Quốc gây áp lực « cấm » các công ty nước ngoài làm ăn với Việt Nam trong đó có Exxon.

Tháng 7 năm 2008, báo chí Hồng Kông tiết lộ : Bộ Kinh đã cảnh cáo tập đoàn dầu khí Hoa Kỳ Exxon Mobil là nên tạm hoãn khai thác dầu khí với Việt Nam tại hai lô 135 và 136 trên thềm lục địa phía Nam Việt Nam ở Biển Đông, cho rằng đối với phạm vi quy định Trung Quốc.

Thông qua các nhà ngoại giao của họ tại Washington, Bộ Kinh đã nhiều lần đe dọa, quy định tại của Exxon tại Trung Quốc có thể bị tạm hoãn nếu không tuân thủ.

Chính quyền Việt Nam vào khi này đã nhận thấy rõ ràng, thị trường gas Hà Nội với các đối tác dầu khí ngoại quốc, dầu khí liên quan đến các vùng biên nằm trong khuôn khổ quy định hiện và chế độ quy định pháp của Việt Nam.

Exxon công nhận hợp pháp BP trong việc chiếm lĩnh áp lực của Bộ Kinh

Ngoài Exxon, vào năm 2007, cũng với lý do phạm vi phạm vi quy định, Trung Quốc đã thành công trong việc phá hủy hợp đồng gas của Việt Nam và tập đoàn Anh Quốc British Petroleum (BP) tại lô 5-2 và 5-3 ở vùng biển gas quốc gia ở Träng Sa và hải phận của Việt Nam, với lý do là nằm đó nằm trong khu vực thuộc chế độ quy định của Bộ Kinh.

Việt Nam khu vực bờ biển đang do các tranh chấp chế độ quy định, BP đã đình chỉ kế hoạch thăm dò, trữ khí bãi biển hai năm sau. Mới đây, BP đã bán lại toàn bộ các phần hùn của họ trong các dự án khai thác ngoài khơi Việt Nam.

Các vụ gây sức ép kể trên đã buộc chính quyền Mỹ phải công khai phản đối nhân các cuộc đàm phán tại Thượng nghị viện Hoa Kỳ, hay trên các diễn đàn an ninh quốc tế, xem đây là những vụ phạm trọng quyền tự do kinh doanh.

Trong cuộc đàm phán tại Ủy ban Đối ngoại Thượng nghị viện Mỹ vào tháng 07/2009 chẳng hạn, ông Scot Marciel, Phó Trưởng lý Ngoại giao Mỹ đặc trách Đông Á và Thái Bình Dương đã tố cáo đích danh Bắc Kinh :

« Từ mùa hè năm 2007, Trung Quốc đã bắt đầu yêu cầu một số hãng dầu khí Hoa Kỳ và ngoại quốc là phải đình chỉ công việc thăm dò cùng với các đối tác Việt Nam tại vùng Biển Đông, nếu không muốn phải gánh chịu những hậu quả trong công việc kinh doanh với Trung Quốc ».

Cùng quan điểm trên đây là Thượng nghị sĩ Jim Webb, chủ tịch Tiểu ban Đông Á Thái Bình Dương của Ủy ban Đối ngoại. Ông từng nhấn mạnh rằng :

« Các hình thức hù dọa của Trung Quốc có thể gây trở ngại cho sự phát triển kinh tế một cách công bằng và tự do trong vùng. Việc Trung Quốc bắt giữ ngư dân Việt Nam gần khu vực quần đảo Hoàng Sa, hay là những lời đe dọa công khai nhằm vào các tập đoàn dầu khí Mỹ hoạt động trong vùng Biển Đông, nêu bật các rủi ro ngày càng tăng đối với công việc đánh cá qua lại trong khu vực cũng như giới hạn việc thăm dò tìm kiếm tài nguyên. Nếu không bắt phải, các hành động kể trên có thể tác hại đến sự thịnh vượng của khu vực ».

Ngoài các tập đoàn Anh Mỹ, công ty dầu khí lớn ĐO ONGC Videsh cũng bị Trung Quốc hù dọa.

Mới đây, Bắc Kinh đã chính thức gửi công hàm phản đối New Delhi về đề án thăm dò tại hai lô 127 và 128, cũng ngoài khơi miền Trung Việt Nam, trong lúc một phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Trung Quốc tuyên bố rằng, bất cứ một công ty ngoại quốc nào tham gia vào các hoạt động khai thác dầu khí trong những vùng thuộc thẩm quyền tài phán của Trung Quốc, mà không được phép của Trung Quốc, đều vi phạm chủ quyền cũng như quyền lợi của Trung Quốc.

Thậm chí, những hậu quả các quan sát viên quốc tế - ngoại giao các « chuyên gia » Trung Quốc – đều ghi nhận, đòi hỏi chủ quyền của Bắc Kinh đối với vùng Biển Đông và ảnh hưởng khu vực.

Michael Richardson, chuyên gia nghiên cứu khu vực tại Viện Nghiên cứu Đông Nam Á Singapore, trên báo The Straits Times xuất bản tại Singapore ngày hôm qua, 31/10/2011, đã không nói gì khác hơn khi cho rằng :

« Trung Quốc đã đăng ký với Liên Hiệp Quốc đòi hỏi chi phí quy định của họ trên 80% vùng Biển Đông.

Tuy nhiên, tầm bản đồ chính thức ghi lại các đòi hỏi lại không có tựa đề cụ thể. Và Trung Quốc cũng không nói rõ là có phải là họ đòi làm chủ mọi nguồn dầu khí dưới đáy vùng biển bên trong các đường gián đoạn trên tầm bản đồ của họ hay không. »